

Promoció de salut i prevenció de la malaltia: serveis en l'entorn escolar

CURS ESCOLAR 2017-2018

(Versió 27 de juny de 2017)

Promoció de salut i prevenció de la malaltia: serveis en l'entorn escolar

El *catàleg de serveis en l'entorn escolar* és una relació d'actuacions que han sigut dissenyades de manera realista i assumible per al seu desenvolupament en l'àmbit dels centres educatius, que pretén informar, formar i desenvolupar competències per a fomentar uns estils de vida saludables en la comunitat educativa.

Aquest document reflecteix l'esforç de col·laboració desplegat pels professionals de salut en el seu quefer col·laboratiu en l'àmbit escolar i vol ser una eina de treball útil per a la dinamització i programació d'activitats d'educació per a la salut en els diferents nivells educatius dels centres escolars de la Comunitat Valenciana.

En aquest catàleg es descriuen les activitats oferides per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, en coordinació amb la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per a aconseguir-ne l'adequada integració en els projectes educatius dels centres. D'aquesta manera es presenta en un document únic el catàleg de recursos i actuacions que des de la Generalitat de la Comunitat Valenciana es dirigeix a l'àmbit escolar.

L'índex i serveis que presenta el document poden estar subjectes a revisions per la qual cosa i per a la seua difusió s'ha de tenir en compte la data de la versió del mateix

ÍNDEX

1. SALUD BUCODENTAL

- a. Educació per a la salut bucodental
- b. Glopejos fluorats setmanals
- c. Revisions de la salut bucodental

2. PROGRAMA D'INTERVENCIÓ D'EDUCACIÓ SEXUAL (PIES)

- a. Tallers d'educació sexual

3. PROMOCIÓ DEL BENESTAR EMOCIONAL I PREVENCIÓ DE TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA

- a. Formació i prevenció primària

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

- Primària:
 - o Desenvolupament afectiu, hàbits saludables, educació en valors i conformació d'actituds davant de consum de drogues:
 - a. Programa "Previndre per a viure"
 - b. Programa "L'aventura de la vida"
 - c. Activitat de cine "Salut en Curs"
- Secundària:
 - o Desenvolupament afectiu, educació en valors i habilitats sociopersonals protectores davant del consum de drogues
 - d. Programa "ORDAGO"
 - e. Programa "Preven-Tic"
 - f. Activitat de cine "Salut en Curs"
 - g. Programa "Reprenquem l'alcohol. Una proposta per a prendre-la seriosament"
 - h. Activitat: Exposició itinerant
 - o Prevenció d'addicció al mòbil, internet i videojocs
 - i. Programa "Prevtec 3.1"
 - o Prevenció de l'addicció al joc tradicional i en línia
 - j. Activitat "Ludens"
 - o Conscienciació i sensibilització sobre la problemàtica derivada del consum de substàncies psicoactives
 - k. Activitat: "Xarrada-metratge"
- Famílies
 - o Habilitats parentals
 - l. Programa "Aprendre a comunicar"
 - m. Programa online "En família"

5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC

- a. Aula itinerant del tabac
- b. Concurs "Projectes educatius per a la prevenció del tabaquisme"
- c. Concurs europeu "Classes sense fum"

6. PROGRAMA DE REVISIÓ DE MENJADORS ESCOLARS

7. PLA DE FRUITES I VERDURES

8. MOBILITAT ACTIVA I SEGURA A L'ESCOLA

- a. X-TRACTE: Xarxa pel TRansport ACTiu i Segur de l'Escolar

9. SALUT AMBIENTAL

- a. Protecció front al mosquit Tigre

10. JORNADES PER A COMPARTIR: experiències de promoció de salut

11. ESCOLES PROMOTORES DE SALUT

PROGRAMA

ACTIVITAT

Introducció/Justificació

Les malalties orals:

•Són molt freqüents. Prevalença de càries el 2010 a la Comunitat Valenciana: 31,4 % als 6 anys, 42,3 % als 12 anys i 44,3 % als 15 anys.

•Solen iniciar-se en la infància: les dents són més vulnerables quan erupcionen (esmalt immadur) i en l'edat escolar té lloc l'erupció de dents definitives (6 a 14 anys).

•Tenen un gran impacte negatiu en la qualitat de vida de les persones: afecten aspectes del llenguatge (dificulten la pronúncia de paraules) i el rendiment escolar (per les molèsties dentals o el dolor). Interfereixen en l'alimentació i afecten l'autoestima i el desenvolupament emocional (somriure, halitosi...).

•Es poden previndre amb hàbits d'alimentació i higiene dental adequats i amb el contacte freqüent de les dents amb fluor en les concentracions establides.

Destinatari

Escolars.

Grup d'edat diana

3-14 anys.

Nivell educatiu

2n cicle d'Educació Infantil, Educació Primària, 1r-2n ESO i Educació Especial.

Descripció de l'activitat

De manera general i per a tots els cicles educatius: es proposa que es treballa dins del currículum els temes d'alimentació saludable i no cariogènica, i la higiene dental (raspallat) amb pasta fluorada amb almenys 1000ppmF⁻.

1. Taller de raspallat, almenys una vegada a l'any en cada un dels tres cursos del segon cicle d'Educació Infantil i Educació Primària.

2. En centres docents amb població en situació de vulnerabilitat:

2.1. **Raspallat supervisat diari en segon cicle d'Educació Infantil.** Es proporcionaran tres raspalls per alumne/a i any i pasta dental fluorada. Implementació de menjador gratuït.

2.2. **Taller experiencial** per a famílies (pares i fills) sobre prevenció de càries (alimentació i higiene) amb dos activitats al llarg del curs en Educació Infantil, Primària i ESO.

- Responsable: professorat (educació informal).
- Suport tècnic (provisió de materials de suport com ara raspall, pasta dental i revelador de placa, i col·laboració): centre de salut pública que actua de via de coordinació dels recursos sanitaris: equips d'atenció primària, unitats d'odontologia pediàtrica, recursos municipals, etc. dirigits al desenvolupament d'aquestes actuacions.

La persona responsable del programa de salut bucodental del centre docent, o en qui delegue la direcció del centre, omplirà el formulari informatitzat en la pàgina web de la Conselleria d'Educació en els períodes en què aquesta obri la possibilitat de registre per a cada curs escolar: <http://www.ceice.gva.es/va/web/innovacion-educacion/colaboracion-con-otras-entidades#sanpsb>

Materials

Guia del professorat d'Educació Primària, fitxes didàctiques de salut bucodental, cartells (4 models), arcades dentals retallables (cartolina), dossier de presentació del programa en centres docents, estudis epidemiològics de salut bucodental en població infantil de la Comunitat Valenciana (1991,1998, 2004 i 2010), raspalls dentals infantils, pasta dental fluorada, revelador de placa dental.

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

Centre de salut pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Més informació

<http://www.sp.san.gva.es/sscc/progSalud.jsp?CodProg=PS07&Opcion=SANMS1147&MenuSup=SANMS11&Nivel=2>

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura. Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA

ACTIVITAT

1. SALUT BUCODENTAL

b. Glopejos fluorats setmanals

Introducció/Justificació

Les malalties orals, especialment la càries, són una de les malalties cròniques més prevalents en la infància. A més, no té curació (excepte durant l'estadi primerenc de "taca blanca" que pot revertir amb fluor), només es pot detindre o fer-ne més lenta la progressió amb tractaments reparadors (obturacions, etc.).

El fluor tòpic (glopejos, pastes dentals) protegeix la dent contra la càries. Actua en l'esmalt dental: inhibeix la desmineralització, augmenta la remineralització i inhibeix l'activitat bacteriana. L'ús regular i supervisat de glopeig dental fluorat s'associa amb una clara reducció de l'increment de càries (26 % menys de superfícies o dents permanents cariades, absents, perdudes o obturades).

Destinatari

Escolars.

Grup d'edat diana

- 6-10 anys (fins a 12 anys, si romanen en segon cicle d'Educació Primària) i Educació Especial.

Nivell educatiu

Educació Primària (1r i 2n cicle).

Descripció de l'activitat

- **Educació Primària**

1. **Col·lutoris fluorats** setmanals en cursos 1r, 2n, 3r i 4t.

- Responsable: professorat. El professor organitza i supervisa la realització del glopeig fluorat en l'aula.
- Suport tècnic (provisió de materials de suport, col·laboració): centre de salut pública que actua de via de coordinació dels recursos sanitaris: equips d'atenció primària, unitats d'odontologia pediàtrica, recursos municipals, etc. dirigits al desenvolupament d'aquestes actuacions de promoció de salut.

La persona responsable del programa de salut bucodental del centre docent, o en qui delegue la direcció del centre, omplirà el formulari informatitzat en la pàgina web de la Conselleria d'Educació en els períodes en què aquesta obri la possibilitat de registre per a cada curs escolar.

<http://www.ceice.gva.es/va/web/innovacion-educacion/colaboracion-con-otras-entidades#sanpsb>

Materials

Solució fluorada en envasos individuals, amb tovallons i bossa de fem per a arreplegar el material usat. Document informatiu del glopeig fluorat i model de desautorització (per a les famílies).

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

Centre de salut pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Més informació

<http://www.sp.san.gva.es/sscc/progSalud.jsp?CodProg=PS07&Opcion=SANMS1147&MenuSup=SANMS11&Nivel=2>

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura. Direcció General de Salut Pública (trasllat de dades des de la web de la Conselleria d'Educació a l'aplicació informàtica DANTA de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública).

PROGRAMA

ACTIVITAT

1. SALUT BUCODENTAL

c. Revisions de la salut bucodental

Introducció/Justificació

Les malalties orals, especialment la càries, són una de les malalties cròniques més prevalents en la infància.

La detecció precoç de riscos o de problemes de salut oral és imprescindible per a previndre o detindre la progressió de malalties bucodentals.

Als 6 anys apareix la primera dent definitiva (el "molar dels 6 anys", amb variacions fisiològiques interindividuais) i la presència de càries en dentició temporal és un predictor de presència de càries en dentició definitiva.

Destinataris

Escolars.

Grup d'edat diana

5 anys i en població vulnerable de 3 a 5 anys.

Nivell educatiu

Educació Infantil, excepte en població vulnerable (3 cursos del 2n cicle d'Educació Infantil).

Descripció de l'activitat

El/la professional sanitari/a realitza les revisions orals en l'aula i deriva a les consultes odontològiques els i les alumnes en els quals es considera necessari per riscos o problemes de salut oral.

En centres docents amb població en situació de vulnerabilitat:

1. Revisió oral per part de la UOP en cada un dels cursos.

En centres docents amb població considerada en situació de no vulnerabilitat:

2. Revisió oral per part de la UOP en l'últim curs d'Educació Infantil.
- Responsable en ambdós casos: UOP.
 - Suport tècnic: centre de salut pública, que actua de via de coordinació dels recursos sanitaris: EAP, UOP.

Materials

Document informatiu de la revisió oral i model de desautorització (per a les famílies).

S'ompli un document informatiu de cada alumne/a per a la família del resultat de la revisió oral.

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

Centre de salut pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Més informació

<http://www.sp.san.gva.es/sscc/progSalud.jsp?CodProg=PS07&Opcion=SANMS1147&MenuSup=SANMS11&Nivel=2>

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA

ACTIVITAT

2. INTERVENCIÓ D'EDUCACIÓ SEXUAL (PIES)

a. Tallers d'educació

Introducció/Justificació

El Programa d'intervenció en educació sexual (PIES) té com a objectiu general l'educació en valors que promoguen una vivència positiva de la pròpia sexualitat i uns comportaments sexuals concordes amb les opcions més saludables. L'educació sexual promou que els joves construisquen coneixements, actituds i valors com ara la responsabilitat compartida, la igualtat de gènere, la lleialtat interpersonal, el plaer compartit, l'autonomia emocional i la igualtat de les distintes orientacions sexuals i la diversitat sexual. El programa pretén, així mateix, capacitar els joves en el maneig de la presa de decisions perquè les conductes sexuals estiguen d'acord amb els propis desitjos i siguin compatibles amb la protecció de la pròpia salut sexual, la prevenció d'embarassos no planificats i d'infeccions de transmissió sexual.

Destinatari

Escolars.

Grup d'edat diana

13-14 anys i 14-15 anys.

Nivell educatiu

2n i 3r d'ESO i de programes educatius específics en aquest mateix rang d'edat.

Descripció de l'activitat

El PIES es desenvolupa gràcies al treball conjunt de tècnics/ques de promoció de la salut i dels CIPS, sexòlegs/gues, personal sanitari i psicopedagogs/gues (orientadors/es) o docents en els centres educatius.

El programa consta de tres Unitats Didàctiques, desenrotllades en l'aula a través de quatre tallers impartits en elles per personal sanitari format en educació sexual, en coordinació amb el/la psicopedagog/a o un altre/a professor/a responsable del PIES en el centre:

2n de l'ESO: Taller 1. Som éssers sexuats. La sexualitat com a experiència vivencial. La identitat sexual. **Taller 2.** Explore, reconec i signifiqui el meu cos. La sexualitat integrada en la història personal. El coneixement i el maneig del propi cos.

3r de l'ESO: Taller 3. Valore el risc i decidisc.. Valoració del risc i decisió en l'àrea de la sexualitat. **Taller 4.** Els comportaments sexuals i la salut sexual.

A través de dinàmiques de grup es facilita en cada taller un posicionament crític enfront de qüestions claus del Fet Sexual Humà: Identitat Sexual, Identitat de Gènere, Orientació Sexual, Igualtat de Gènere, Diversitat Sexual i de Gènere, Enamorament, Desig Sexual, Relacions Eròtiques.

Tot això dirigit cap a la generació d'actituds que afavorisquen el reconeixement i el respecte de la diversitat del Fet Sexual Humà i la presa de decisions saludables en la pròpia sexualitat dels adolescents.

La duració de cada taller és d'aproximadament 100 minuts .

Materials

Els continguts desenvolupats en els tallers en l'aula es reforcen amb la pàgina web del PIES dins del portal institucional Cuida't (<http://cuidatecv.es/>) (web en revisió), que conté la **guia didàctica del programa**, així com materials **educatius de suport** dirigits a professionals. La pàgina web està actualment en remodelació..

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

De setembre a desembre de 2017: Si hi ha algun centre que no participava i s'hi vol inscriure, ha d'utilitzar el formulari d'alta. Si algun centre participant en el curs anterior vol donar-se de baixa, ha d'utilitzar el formulari de baixa.

Les instruccions seran publicades a partir de juliol de 2017 pel Servei d'Innovació i Qualitat de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

Més informació

Web del PIES (<http://cuidatecv.es/>) (web en revisió).

PROGRAMA

3. PROMOCIÓ DEL BENESTAR EMOCIONAL I PREVENCIÓ DELS TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA

ACTIVITAT

a. Formació i prevenció primària

Introducció/Justificació

Emmarcat dins d'un treball transversal de promoció de la salut mental positiva en l'adolescència, aquest programa es dirigeix específicament a la prevenció dels trastorns de la conducta alimente (TCA), –anorèxia nerviosa, bulímia nerviosa i TCA no especificats, principalment-, trastorns que han aconseguit una especial rellevància en l'última dècada, tant per la incidència creixent com pel nivell de gravetat, i constitueixen hui la tercera causa de malaltia entre la població femenina adolescent de les societats de mercat, per darrere de l'asma i l'obesitat. Entre els factors protectors estan una imatge corporal i autoestima saludables, així com el desenvolupament d'un esperit crític davant dels mitjans de comunicació i la publicitat, la qual cosa constitueix els nòduls de proposta de treball d'aula.

Destinatari

Adolescents.

Grup d'edat diana

13-14 anys.

Nivell educatiu

Educació Secundària Obligatoria (ESO) : 2n d'ESO.

Descripció de l'activitat

Els professionals docents del centre participant desenvolupen el programa amb les activitats descrites a continuació:

Prevenció primària: es desenvoluparan tres tallers: a) Imatge corporal, b) Autoestima, c) Publicitat i mitjans de comunicació.

Els professionals implicats en el programa rebran formació, reconeguda per la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport:

Per al professorat implicat en els tallers (30 h acreditades).

Materials

Prevenció primària: contingut de les sessions del taller de la prevenció primària en format de fitxes de treball, presentacions powerpoint i enllaços a internet.

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

De setembre a maig a través de:

Centre de salut pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Servei d'Innovació i Qualitat. Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

Per a la inscripció, s'omplirà el formulari corresponent a través de l'enllaç www.sp.san.gva.es/inscripcionditca

Més informació

www.sp.san.gva.es (per a l'accés als materials de la capacitació docent i dels tallers d'aula).

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

a. Programa: "Previndre per a viure"

Introducció/Justificació

Programa estructurat que permet abordar en l'aula de manera sistemàtica aquelles variables que poden actuar com a factors de protecció enfront de la consolidació de l'abús de drogues. Basat en un model educatiu en què les activitats de prevenció són compatibles amb les activitats pròpies de les diverses àrees de coneixement, el seu contingut permet adequar les activitats proposades a les característiques del alumnat.

Destinatari

Escolars.

Grup d'edat diana

6-12 anys.

Nivell educatiu

Educació Primària.

Continguts

- Autoestima i autocontrol.
- Afectivitat i expressió emocional.
- Actituds positives davant de la salut.
- Presa de decisions.
- Habilitats d'afirmació, posició i integració social.
- Informació sobre drogues: tabac i alcohol.

Descripció de l'activitat

S'ofereixen eines destinades a desenvolupar tres àrees clau per a la formació integral de l'individu:

- Desenvolupament de l'afectivitat dels alumnes.
- Desenvolupament intel·lectual a través de construccions argumentatiu a favor de la salut.
- Desenvolupament de la competència social.

Aquestes àrees de treball es concreten en una proposta de set sessions per curs adaptades segons la seua preponderància en els distints estadis del desenvolupament evolutiu de l'individu.

Materials

Es presenten en una carpeta que inclou, de manera individualitzada per a cada un dels sis nivells de Primària: Guia per al professorat i quadern d'activitats per al treball del alumnat segons el nivell. Contenen, a més, un quadern d'activitats per al treball amb pares i mares.

Idioma

Castellà.

Contacte

UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III) .

Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es)

Més informació

Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències:

<http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano>

Avaluació

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

b. Programa: "L'aventura de la vida"

Introducció/Justificació	Programa estructurat dirigit a promoure estils de vida saludables, habilitats per a la vida i millorar la informació dels escolars sobre els riscos associats a l'abús de drogues. Es fonamenta en la hipòtesi següent: "com a una edat més primerenca adquirisca el xiquet o la xiqueta com a valors l'atenció de la salut, la capacitat de decisió, l'autonomia i el sentit de solidaritat, més grans seran les probabilitats d'èxit per a superar situacions de risc".
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	8-12 anys.
Nivell educatiu	Educació Primària: 3r, 4t, 5é i 6é.
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Valors i actituds.• Afectivitat.• Influències socials i presa de decisions.• Naturalesa i riscos de les drogues més presents en l'entorn del menor (alcohol, tabac i medicaments).
Descripció de l'activitat	Quatre àlbums amb els corresponents croms (9 històries per àlbum) i històries dirigits a promoure factors de protecció des dels tres principals espais on el xiquet i la xiqueta es desenvolupen, que són: l'escola, la família i la comunitat. L'estratègia d'aprenentatge basada en la conversa, iniciada i dirigida pel professor.
Materials	Paquet amb 2 CD i una guia per al professor que proporciona pautes metodològiques i propostes concretes i diferenciades. Àlbums de croms per a l'alumnat. Material audiovisual amb 10 històries animades d'uns tres minuts de duració, un joc i una guia per al professorat. Material informatiu per a pares i mares.
Idioma	Castellà/Valencià
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	Web Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

c. Programa de Cine "Salut en Curs"

Introducció/Justificació	Programa de prevenció basat en el visionat de pel·lícules amb l'objectiu de desenvolupar accions de prevenció que conjuminen la dimensió lúdica amb l'educativa. Aquest programa permet que el professorat, amb el suport dels tècnics de referència en addiccions i amb el material didàctic, puguin oferir una educació en valors, educació per a la salut i prevenció de les drogodependències.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	6 - 12 anys.
Nivell educatiu	Educació Primària.
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Educació en valors.• Drogues.
Descripció de l'activitat	<p>"Salut en Curs" ofereix cada any dues pel·lícules seleccionades per les seues possibilitats educatives, una pensada per a l'alumnat de Primària.</p> <p>Pot visualitzar-se cada pel·lícula al llarg del curs escolar tantes vegades com el professorat considere convenient.</p> <p>La metodologia proposada consisteix en una sessió prèvia al visionat per a introduir els conceptes que s'abordaran en la pel·lícula, visionat d'aquesta i una sessió posterior.</p>
Materials	Dues pel·lícules DVD, guia metodològica, fitxes sobre substàncies, fullet informatiu i dos pòsters. En la seua pàgina web: saludencurso.prensajjuvenil.org estan els quaderns per a l'alumnat i la resta d'informació complementària per a descarregar.
Idioma	Castellà.
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano http://saludencurso.prensajjuvenil.org
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

d. Programa "ÓRDAGO"

Introducció/Justificació	Programa estructurat emmarcat en la teoria de les habilitats per a la vida i dirigit a entrenar l'alumnat d'ESO, estimular aprenentatges significatius al voltant de la presència social i cultural de les drogues, així com, el foment d'habilitats que els permeten prendre decisions autònomes i saludables en situacions de pressió grupal cap al consum de les principals substàncies addictives.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	12-16 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària.
Continguts	Habilitats socials relacionades amb la prevenció del consum d'alcohol, tabac i cànnabis: <ul style="list-style-type: none">• Informació sobre drogues: alcohol, tabac i cànnabis.• Creença i actituds.• Autoestima.• Influències socials, presa de decisions i resistència a la pressió grupal.• Temps lliure.
Descripció de l'activitat	Preveu la realització de 32 sessions al llarg de quatre cursos consecutius. Es realitzen huit sessions en cada curs. Conté una proposta didàctica, específica per a cada sessió, que segueix l'esquema seqüencial d'inici, desenvolupament i tancament.
Materials	Es presenta en una carpeta que inclou, de manera individualitzada per a cada un dels quatre nivells de l'ESO, un manual del professorat i un quadern de l'alumnat per a cada un dels quatre cursos.
Idioma	Castellà.
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es)
Més informació	Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

e. Programa online: “Preven-Tic”

Introducció/Justificació	Programa de prevenció en línia, de caràcter autoaplicat i interactiu basat en teories que estableixen un nexa d'unió entre factors cognitius i consum de drogues. Dirigit a l'adquisició d'habilitats socials que puguin servir com a factors “protectors” enfront del consum.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	A partir de 12 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària, Batxillerat i cicles formatius.
Continguts:	<ul style="list-style-type: none">• Resolució de problemes i presa de decisions.• Control d'impulsos i maneig de l'estrés.• Assertivitat• Reducció de riscos en el consum de drogues.
Descripció de l'activitat	El desenvolupament del programa es du a terme a través de cinc sessions de 50 minuts de duració adaptats a l'edat de les persones receptores i en que cada usuari accedeix als diferents blocs temàtics a través d'un sistema de pregunta-resposta amb animació gràfica (imatges i veu en off) interactuant i aprenent els continguts que s'ofereixen.
Materials	Aplicació informàtica en línia a través d'una plataforma web. Disposa de fullets informatius sobre el programa.
Idioma	Castellà.
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	WEB de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

f. Activitat de Cine "Salut en Curs"

Introducció/Justificació	Programa de prevenció basat en el visionat de pel·lícules amb l'objectiu de desenvolupar accions de prevenció que conjuminen la dimensió lúdica amb l'educativa. Aquest programa permet que el professorat, amb el suport dels tècnics de referència en addiccions i amb el material didàctic, puguin oferir una educació en valors, educació per a la salut i prevenció de les drogodependències.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	12 - 16 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària Obligatoria.
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Educació en valors.• Drogues.
Descripció de l'activitat	<p>"Salut en Curs" ofereix cada any dues pel·lícules seleccionades per les seues possibilitats educatives, una pensada per a l'alumnat de Secundària.</p> <p>Pot visualitzar-se cada pel·lícula al llarg del curs escolar tantes vegades com el professorat considere convenient.</p> <p>La metodologia proposada consisteix en una sessió prèvia al visionat per a introduir els conceptes que s'abordaran en la pel·lícula, visionat d'aquesta i una sessió posterior.</p>
Materials	Dues pel·lícules DVD, guia metodològica, fitxes sobre substàncies, fullet informatiu i dos pòsters. En la seua pàgina web: saludencurso.prensajjuvenil.org estan els quaderns per a l'alumnat i la resta d'informació complementària per a descarregar.
Idioma	Castellà.
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano http://saludencurso.prensajjuvenil.org
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

g. Programa "Prenguem l'alcohol. Una proposta per a prendre's seriosament"

Introducció/Justificació	Accions de prevenció en l'aula dirigides a l'entrenament en habilitats per a la vida i millora de la capacitat de triar estils de vida saludables que aporten benestar físic, psicològic i social, i ajuden a disminuir el risc enfront del consum d'alcohol i la resta de drogues.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	12-16 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària.
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Autoconeixement.• Empatia.• Comunicació afectiva o assertiva.• Relacions interpersonals.• Solució de problemes i conflictes.• Presa de decisions.• Pensament creatiu.• Pensament crític.• Maneig d'emocions i sentiments.• Maneig de tensions i estrés.
Descripció de l'activitat	<p>Desenvolupament de 10 històries animades amb una descripció i una anàlisi de cada una de les 10 habilitats per a la vida exposades.</p> <p>Estructurat en dues sessions de treball per habilitat exposada. La primera dirigida a comprendre la relació entre l'habilitat i el consum d'alcohol o altres drogues. I la segona gira al voltant de la història animada, busca promoure la conversació a través de dinàmiques i les pròpies experiències de l'alumnat</p>
Materials	Un DVD, un CD-ROM, guia d'ús. Proposta pedagògica per a cada història de les que es presenten en aquest material.
Idioma	Castellà.
Contacte	<p>UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III) .</p> <p>Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).</p>
Més informació	<p>Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciudadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano</p>
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

h. Activitat Exposició Itinerant

Introducció/Justificació	Iniciativa orientada a estimular i provocar la reflexió i el debat entre adolescents i joves per a afavorir el seu propi posicionament davant de les drogues i detectar i corregir desinformacions manifestes.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	12-16 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària.
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Riscos relacionats amb el consum de drogues.• El consum en els adults.• Motivacions al consum.• Influència de la publicitat.• Presa de decisions.• Oci alternatiu.
Descripció de l'activitat	Visita guiada a través de 20 panells on s'analitzen diferents aspectes relacionats amb les drogues amb l'objectiu que els grups participants puguen realitzar debats en l'aula sobre els temes tractats, amb el suport al professorat a través d'una "Guia per al debat".
Materials	20 panells informatius (60 x 90 cm). Guia de debat.
Idioma	Valencià
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	Web Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

i. Programa: "PrevTec 3.1"

Introducció/Justificació	PrevTec 3.1 és un programa de prevenció d'addiccions tecnològiques (internet, videojocs i mòbil) d'àmbit universal, desenvolupat i validat en xiquets, xiquetes i adolescents de la Comunitat Valenciana i altres comunitats.
Destinatari	Escolars. 12 - 16 anys.
Grup d'edat diana	Educació Secundària Obligatoria.
Nivell educatiu	
Continguts	Prevenció del mal ús i abús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). <ul style="list-style-type: none">• Mòbil.• Internet.• Videojocs.
Descripció de l'activitat	El programa consta de tres sessions per a cada una de les addiccions (internet, videojocs i mòbil) amb la mateixa estructura: Primera sessió: avaluació de patró d'ús de la tecnologia corresponent i qüestionaris específics d'addicció (test). Informació preventiva i activitats a realitzar a casa. Segona sessió: factors protectors i de risc, recursos preventius a implementar i activitats. Tercera sessió: addicció i tecnologies. Retest i avaluació del programa.
Materials	DVD amb: <ul style="list-style-type: none">• Material documental (llibre sobre addiccions tecnològiques).• Guia d'ús del programa.• Presentació multimèdia (tres sessions per a cada una de les tecnologies).• Materials: fulls de registre, qüestionaris.
Idioma	Castellà.
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

j. Activitat “Ludens”

Introducció/Justificació	Tallers formatius de prevenció d'addicció al joc dirigits a afavorir informació sobre el joc d'atzar, estratègies publicitàries i de màrqueting, sensibilització del problema i desenvolupament de patrons de conducta que previnguen el desenvolupament de l'addicció al joc.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	15-17 anys.
Nivell educatiu	4t d'ESO, Batxillerat, cicles formatius.
Continguts	Joc tradicional i joc en línia.
Descripció de l'activitat	<p>Aquest taller està dissenyat per a ser administrat per part de tècnics i tècniques en prevenció, a través de dues sessions amb presentació multimèdia.</p> <p>Primera sessió. Aspectes econòmics i socials del joc d'atzar. Característiques de l'addicció al joc. Implicacions per a la salut i el benestar.</p> <p>Segona sessió. Publicitat de joc en línia i tècniques de màrqueting. Anàlisi de població vulnerable. Recursos i tècniques preventives.</p>
Materials	<p>Documents i bibliografia sobre joc i addicció al joc.</p> <p>Guia de les sessions.</p> <p>DVD amb presentació audiovisual de les sessions.</p>
Idioma	Castellà.
Contacte	<p>UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III).</p> <p>Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).</p>
Més informació	<p>Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/ Drogodependències:</p> <p>http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano</p>
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

k. Activitat “Xarrada-metratge”

Introducció/Justificació	Desenvolupament d'accions de prevenció en l'aula dirigides a fomentar la consciència i sensibilització davant de la problemàtica de l'ús de drogues des de la visió pròpia que els/les joves plantegen del fenomen en els curtmetratges per ells realitzats.
Destinatari	Escolars.
Grup d'edat diana	14 - 18 anys.
Nivell educatiu	Educació Secundària i Batxillerat.
Continguts	Drogues d'abús: alcohol, cànnabis, cocaïna, drogues de disseny, al·lucinògens...
Descripció de l'activitat	<p>Metodologia de desenvolupament basada en :</p> <ul style="list-style-type: none">• La selecció i el visionat de curts en funció de la temàtica.• L'exposició de continguts.• El desenvolupament d'un grup de discussió per a les temàtiques abordades. <p>El valor d'aquesta acció resideix en el fet que els i les protagonistes dels "curts" són l'alumnat de secundària que voluntàriament va participar en el taller denominat "Dirigeix la teua vida".</p>
Materials	<p>DVD amb 33 "curts" realitzats per població juvenil dins del taller de nominat "Dirigeix la teua vida", amb fitxa descriptiva de l'argument de cada un dels curts.</p> <p>Qüestionari pre/post del visionat.</p>
Idioma	Castellà.
Contacte	<p>UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III).</p> <p>Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).</p>
Més informació	<p>WEB Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/ Drogodependències: http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano</p>
Avaluació	Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

I. Programa: "Aprendre a comunicar"

Introducció/Justificació	Basat en el marc teòric de Model de competències (1982) la teoria de l'aprenentatge social (Bandura (1969) i la teoria de la conducta problema de Jesor i Jesor (1977), pretén afavorir la comunicació bidireccional entre pares i fills com a factor de protecció enfront de situacions de risc.
Destinatari	Famílies i professionals.
Continguts	<ul style="list-style-type: none">• Estratègies de comunicació social.• Estratègies de comunicació familiar.
Descripció de l'activitat	El programa es configura en nou sessions, en les quals s'ensenyen habilitats fonamentals per a afavorir la comunicació, millorar les relacions i incrementar el vincle afectiu i emocional de les persones. Es treballa amb grups reduïts de persones i no és obligatòria l'aplicació de totes les sessions del programa. Té diferents possibilitats d'aplicació segons el nivell de coneixement dels pares i mares.
Materials	Consta de: quadern didàctic del tutor; quadern d'activitats del participant; disc compacte (CD), denominat <i>Material didàctic de suport</i> ; qüestionari d'avaluació pre/post.
Idioma	Valencià.
Contacte	UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III). Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).
Més informació	Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/ Drogodependències http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius

PROGRAMA

4. PREVENCIÓ DE DROGODEPENDÈNCIES

m. Programa online “En família”

Introducció/Justificació

Acció formativa en línia dissenyada per a ampliar i enfortir el paper preventiu de mares i pares enfront de diferents conductes de risc, des del convenciment que previndre en la família és una quelcom natural a aquesta, és a dir, quelcom possible de realitzar dia a dia, de manera senzilla i constant.

Destinataris

Famílies i professionals.

Continguts

- El món emocional en la família.
- Joves, oci i drogues.
- La família davant de les noves tecnologies.
- Conflictes, tensions i violència familiar.
- Estrés familiar.

Materials

Compta amb els materials següents:

- Aula virtual amb usuari i clau personalitzats.
- Cartelleria i tríptic de difusió.
- Carpeta documental.
- Guia didàctica pel professorat.
- Quadern d'activitats per a alumnes.
- Fitxa d'avaluació.

Idioma

Valencià – Castellà.

Contacte

UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES de referència (vegeu l'ANNEX III).

Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius (prevencion_drogodependencias@gva.es).

Més informació

Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública: Ciutadà/ Drogodependències:

<http://www.san.gva.es/web/dgas/ciudadano>

Avaluació

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General d'Assistència Sanitària. Servei de Gestió de Drogodependències i altres Trastorns Addictius.

PROGRAMA

ACTIVITAT

5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC

a. Aula itinerant de tabac

Introducció/Justificació

L'educació per a la salut pretén sobretot evitar la incorporació de nous fumadors, contribuir a la deshabitació de les persones fumadores i sensibilitzar tota la població (fumadora i no fumadora). Implica necessàriament objectius cognitius, afectius i conductuals, tenint en compte característiques específiques com ara l'edat, el sexe, l'existència o no de problemes de salut, etc.

Segons dades de l'enquesta de salut de la Comunitat Valenciana de 2010, el percentatge de fumadors entre els més joves (16-24 anys) és preocupant i arriba a un de cada 5 joves (22 %). A més, el percentatge de dones que s'inicien en el tabac en aquest grup d'edat és més gran que el dels homes, 40,1 % vs 28,8 %. I l'edat d'inici en el consum de tabac és prèvia als 16 anys en el 30,1 % en la població enquestada.

Destinataris

Alumnat principalment, també per a docents.

Grup d'edat diana

12-13 anys.

Nivell educatiu

Educació Secundària Obligatoria: 1^a.

Descripció de l'activitat

L'aula de tabac és un instrument didàctic per a la prevenció i/o per a la disminució del consum de tabac, dirigit a centres d'ensenyament secundari, que ha funcionat des de 1988 en els diferents departaments de salut.

L'aula està formada per diversos elements: panells gràfics i mòduls experimentals que ens introdueixen en la problemàtica del consum del tabac, des de la publicitat fins als efectes produïts per aquest. La sessió de l'aula dura 50 minuts i està dinamitzada per monitors/es amb formació en prevenció del tabaquisme. Cada sessió taller es dirigeix a 25-40 alumnes amb l'objectiu de facilitar-hi la seua participació i col·laboració.

Materials

Els principals continguts de l'aula es reforcen amb un fullet que s'utilitza durant la sessió i que després queda com a material informatiu, que inclou dades sobre la història del tabac i la seua expansió pel món, els components del tabac, els seus efectes sobre la salut, el dret a respirar un aire sense fum de tabac, els aspectes econòmics lligats a la seua producció i venda, el cost sanitari i social dels efectes produïts pel tabac, i elements per a reforçar la decisió de no fumar.

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

A partir de juny a través de:
Centre de Salut Pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Més informació

<http://dgsp.sp.san.gva.es/sscc/progSalud.jsp?CodProg=PS23&Opció=SANMS12341&MenuSup=SANMS142&Nivel=2>

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC

ACTIVITAT

b. Concurs "Projecte educatiu de prevenció del tabaquisme"

Introducció/Justificació

En el marc del programa de disminució del consum de tabac, es promouen activitats educatives, informatives, de difusió i seguiment de normativa.

Es pretén augmentar la intensitat d'aquestes accions, posant especial atenció en la població adolescent. L'objectiu del projecte és promoure activitats educatives encaminades a la prevenció del tabaquisme i al retard en l'inici del consum del tabac.

Destinatari

Escolars. Els projectes intenten implicar a tota la comunitat educativa (professorat, AMPA, personal no docent i família).

Grup d'edat diana

De 6 a 16 anys.

Nivell educatiu

Modalitat Educació Primària: de 1r a 6é - Modalitat ESO: de 1r a 4t.

Descripció activitat

Elaboració d'un projecte educatiu, conjunt d'activitats, que intenten proporcionar a l'alumnat el coneixement i les habilitats necessàries per a desenvolupar una actitud crítica enfront del tabac.

El projecte es presenta en forma de memòria amb els continguts següents:

1. Títol del projecte.
2. Objectius.
3. Calendari d'activitats.
4. Elaboració d'un lema.
5. Una activitat plàstica.
6. Activitat informativa dirigida a tot el centre docent.

La memòria per a la seua participació en el concurs es presentarà en format paper i en format electrònic. A la memòria del projecte es podran afegir els documents annexos que es considere necessari.

Un jurat seleccionat pel centre de salut pública de cada departament tria el millor treball del seu àmbit segons criteris d'originalitat, adequació i extensió, tenint en compte aspectes com la participació i/o difusió en el barri/municipi, que les activitats impliquen tota la comunitat educativa i la col·laboració amb altres centres docents.

Entre els treballs seleccionats pels centres de salut pública, es tria al guanyador de la Comunitat Valenciana, que podrà ser reproduït o difós, com per qualsevol mitjà (web, publicació, edició de materials...), sempre amb menció expressa a l'autoria.

Materials

Bases del concurs:

http://www.sp.san.gva.es/DgspPortal/docs/Trip_TABAQ_2008OKOKop.pdf

Model de la memòria:

http://www.sp.san.gva.es/DgspPortal/docs/Estructura_Memoria_Proyecto_Tabaquismo_cas.pdf

Projectes guanyadors (amb tots els materials presentats):

http://biblioteca.sp.san.gva.es/biblioteca/publicacion_dgsp.jsp?cod_pub_ran=52738

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

De setembre a desembre a través de:

Centre de salut pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Més informació

<http://www.sp.san.gva.es/sscc/progSalud.jsp?CodProg=PS23&Opció=SANMS12341&MenuSup=SANMS142&Nivel=2>

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA

ACTIVITAT

5. DISMINUCIÓ DE CONSUM DE TABAC

c. Concurs europeu "Classes sense fum"

Introducció/Justificació

La Unió Europea va promoure aquest programa de prevenció del tabaquisme dirigit a alumnes de 1r d'ESO en què participen diversos països. Consisteix a reforçar el caràcter voluntari de la decisió de no fumar, amb el compromís de tot el grup classe per a donar-se suport mutu i augmentar la seua autoconfiança. L'avaluació d'aquest programa, des que es va implantar en 1997, ha demostrat la seua efectivitat.

Destinatari

Escolars principalment, però també professorat i pares i mares.

Grup d'edat diana

12-13 anys.

Nivell educatiu

Educació Secundària Obligatoria: 1r.

Descripció activitat

El programa es dirigeix a alumnat de 1r de l'ESO. Cada classe participant ha de realitzar un eslògan preventiu del tabaquisme. Els objectius són previndre l'inici en el consum de tabac o retardar-ne el consum, potenciar l'autoeficàcia i les habilitats escolars per a mantindre's com a no fumadors i reforçar les accions preventives sobre el tabaquisme, realitzades prèviament en l'aula.

Els requisits bàsics de participació inclouen el compromís dels i de les alumnes i tutors de la classe de mantindre's sense fumar tot el curs escolar i elaborar un eslògan de prevenció del tabaquisme.

El millor eslògan de cada departament rep un premi del centre de salut pública i participa en el concurs final de la Comunitat Valenciana.

Materials

El programa inclou els materials següents:

- Fitxa d'inscripció al concurs.
- Fitxa de seguiment-avaluació que omplirà el tutor en col·laboració amb els tècnics de Salut Pública, que inclou el seguiment del compromís de no fumar i l'eslògan de la classe.

Idioma

Valencià – Castellà.

Contacte

Inscripció aproximada de setembre a novembre a través de:
Centre de Salut Pública corresponent (annex) - Direcció General de Salut Pública - Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Més informació

<http://www.sp.san.gva.es/sscc/progSalud.jsp?CodProg=PS23&Opció=SANMS12341&MenuSup=SANMS142&Nivel=2>

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA	6. AVALUACIÓ I FOMENT DE LA QUALITAT NUTRICIONAL DE L'OFERTA ALIMENTÀRIA EN CENTRES ESCOLARS
ACTIVITAT	Avaluar l'oferta alimentària del menú de menjador escolar i assessorar-ne per a l'adequació (si és pertinent), basant-se en la Guia dels menús en els menjadors escolars.
Introducció/Justificació	<p>La salut i el benestar de la població en edat escolar estan profundament condicionats pel tipus d'alimentació rebuda i el manteniment d'un pes saludable.</p> <p>Atesa la rellevància que té l'alimentació en edats primerenques, l'increment de xiquets i xiquetes que utilitzen els serveis del menjador escolar i que el dinar és una ingesta del dia que representa el 35 % de l'aportació energètica diària, es porta a terme a la Comunitat Valenciana l'avaluació dels menús escolars i l'assessorament nutricional d'aquests a fi de fomentar la qualitat nutricional de l'oferta alimentària en els centres escolars.</p>
Destinatari	Menjadors escolars dels centres educatius.
Grup d'edat diana	3-16 anys.
Nivell educatiu	Comensals d'Educació Infantil, Primària i Secundària.
Descripció de l'activitat	Durant els cursos 2016-2017, 2017-2018 i 2018-2019, es durà a terme la revisió dels menjadors escolars a raó d'1/3 del total per any. El tècnic inspector encarregat de realitzar el control oficial de menjadors escolars arrebegarà el full on es detalla l'oferta alimentària que fa referència al mes vigent i s'assegurarà que el menú ofert en el dia de la inspecció es correspon a allò que s'ha explicat per a aqueix dia en l'oferta mensual. Posteriorment, aquesta programació mensual de menús serà avaluada per professionals amb formació en nutrició humana i dietètica a fi d'avaluar-ne la qualitat nutricional, segons els criteris de la Guia dels menús en els menjadors escolars. El centre escolar rebrà un informe amb els resultats de l'avaluació nutricional i l'assessorament per a la realització de millores en els menús escolars, si fóra pertinent.
Materials	Programació mensual dels menús oferits en el menjador escolar i fitxes d'ingredients dels plats que conformen el menú.
Idioma	Valencià - Castellà.
Contacte	Este és un programe lligat a la inspecció que no necessita sol·licitut i que es fá cada 3 anys
Més informació	<p>Guia de menús escolars:</p> <p>http://www.sp.san.gva.es/biblioteca/publicaciones/MATERIAL/PUBLICACIONES/INFAN_MUJER/INFANTIL/INFANTIL/GUIA_COMEDORES_CAS.PDF</p>
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA	7. PROMOCIÓ DEL CONSUM DE FRUITES I HORTALISSES EN CENTRES ESCOLARS
ACTIVITAT	a. Repartiment de fruites i hortalisses de temporada, acompanyades de mesures d'acompanyament per a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables.
Introducció/Justificació	<p>Només al voltant del 5,17 % dels xiquets valencians consumeixen 3 o més racions de fruita al dia de manera habitual i només al voltant del 18,97 % trien la fruita com a postres també de manera habitual.</p> <p>Diferents estudis revelen que més del 20 % dels escolars amb edats compreses entre els 6 i els 10 anys presenten algun tipus de sobrepès. Nombrosos estudis han demostrat que el consum adequat de fruites i hortalisses, juntament amb la pràctica d'esport, ajuden a mantindre un pes equilibrat i una salut òptima. El consum d'aquests aliments exerceix un paper protector de les malalties cardíaques, càncer i diabetis. En l'etapa infantil tenen un paper fonamental els centres escolars, a més de la llar familiar, en l'adopció d'uns hàbits d'alimentació saludable. A més, cal destacar la important influència dels menors sobre el comportament dels pares a l'hora de confeccionar la llista de la compra.</p> <p>Els objectius d'aquesta activitat són:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Incrementar el consum de fruites i hortalisses entre els menors i, indirectament, a les llars. b) Millorar els hàbits alimentaris i la salut dels menors. c) Conscienciar la població escolar de la importància de consumir aliments de qualitat locals i de proximitat.
Destinataris	Alumnat principalment, també per a docents i pares.
Grup d'edat diana	6-10 anys i centres d'Educació Especial.
Nivell educatiu	Infantil, Primària (i Educació Especial).
Descripció de l'activitat	<p>L'activitat consisteix en el repartiment de fruites i hortalisses, principalment de temporada, acompanyades d'actuacions dirigides a l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables per part dels menors. En concret:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Realització de jornades i xarrades informatives dirigides tant a l'alumnat com al professorat. b) Elaboració de material divulgatiu. c) Elaboració de material educatiu sobre les característiques i beneficis per a la salut del consum de fruites i verdures, amb insistència en les varietats autòctones, de temporada i ecològiques. d) Visites guiades a explotacions agràries i/o a centres de manipulació i preparació de fruites i verdures.
Materials	Cartelleria, díptics, tríptics, fullets informatius, distint material de marxandatge, etc.
Idioma	Valencià - Castellà.
Contacte	D'octubre a juny, a través del Servei de Qualitat Agroalimentària (annex I) – Direcció General de Desenvolupament Rural i Política Agrària Comuna, Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.
Més informació	http://www.agroambient.gva.es/web/desarrollo-rural/campanas-promocion
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Desenvolupament Rural i Política Agrària Comuna. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

PROGRAMA

8. MOBILITAT ACTIVA I SEGURA EN L'ESCOLA

ACTIVITAT

a. Xarxa pel Transport Actiu i Segur a l'Escola (X-TRACTE)

Introducció/Justificació

La mobilitat activa cap als centres docents s'ha relacionat amb beneficis tant psicològics com físics per a xiquets, xiquetes i adolescents. A pesar d'això, el nombre d'escolars que realitzen aquest trajecte a peu o amb bicicleta s'ha reduït considerablement. Promoure els mitjans de transport actiu entre xiquets, xiquetes i adolescents triangula tres aspectes claus: 1) la promoció d'hàbits saludables, 2) la mobilitat sostenible i segura, 3) l'augment de l'autonomia i la conscienciació dels escolars en els seus moviments per les ciutats per a previndre l'accidentabilitat.

D'aquesta manera, pretén promoure la salut mitjançant la promoció de l'activitat física en les activitats quotidianes, al mateix temps que s'augmenten les competències dels escolars per a evitar l'accidentabilitat per trànsit i lesions derivades. D'aquesta manera, s'aniran actualitzant els objectius i continguts del *Programa de Prevenció de Lesions per Accidents de Trànsit (PRELAT)*. Aquesta activitat persegueix promoure una xarxa d'experiències de projectes de transport actiu a l'escola per a suport i intercanvi d'aquestes.

Destinatari

Comunitat escolar.

Grup d'edat diana

9 a 12 anys.

Nivell educatiu

Segon cicle d'Educació Primària.

Descripció de l'activitat

Es convidarà als centres docents interessats a iniciar projectes d'aquest tipus. Se'ls proporcionarà col·laboració en la posada en marxa del projecte. El CSP servirà d'enllaç entre diferents actors implicats, entre aquests els ajuntaments.

Materials

S'editarà una guia perquè servisca de referència als centres educatius i ajuntaments. Programa X-Tracte.

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

Centres de salut pública (annex I). Direcció General de Salut Pública.

Més informació

Sol·licitud: centres de salut pública (annex I). Direcció General de Salut Pública.

Avaluació

Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA

9. SALUT AMBIENTAL

ACTIVITAT

a. Protecció front al mosquit tigre

Introducció/Justificació

El mosquit tigre és una espècie d'origen asiàtic que des de 2009 està present en la Comunitat. La seua expansió pel nostre territori ha sigut constant i actualment s'ha identificat en més de 190 municipis. El coneixement, interiorització i transmissió de certes mesures preventives resulta important per a evitar els focus de cria en l'àmbit domèstic i en els centres educatius.

Destinatari

Escolars, docents, personal dels centres, pares/mares.

Grup d'edat diana

9 a 10 anys.

Nivell educatiu

Educació primària: 4t i 5t.

Descripció de l'activitat

El programa proporciona informació bàsica sobre el mosquit tigre (característiques generals, procedència, cicle de vida, interès sanitari, mesures preventives), centrant especialment l'atenció en el coneixement i identificació dels punts de cria per a la seua prevenció i eliminació. S'inclouen recomanacions específiques per als centres escolars i per als pares i mares. Es considera l'època més adequada per a l'activitat la compresa entre els mesos d'abril i juny. A través del Portal de Mosquit Tigre (<http://www.mosquitigre.san.gva.es/>) es proporcionarà accés a tota la documentació, que estarà disponible a partir del mes d'octubre.

Materials

Material de suport per a professorat: "El mosquit tigre: una nova espècie que viu amb nosaltres"

Informació per a centres escolars: "Mosquit tigre, fora de la meua escola!"

Informació per a pares i mares: Què fer perquè el mosquit tigre no s'installe en la nostra casa?

Cartells i tríptics (pdf): Tots/Totes contra el mosquit tigre

Material audiovisual.

Idioma

Valencià - Castellà.

Contacte

De juny a juliol en l'adreça electrònica: sanitat_ambiental@gva.es o als telèfons 961925723 i 961925802

Més informació

Portal Mosquit Tigre <http://www.mosquitigre.san.gva.es/>

Avaluació

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General de Salut Pública. Sanitat Ambiental.

PROGRAMA **10. JORNADA D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES EN PROMOCIÓ DE LA SALUT EN L'ÀMBIT ESCOLAR**

ACTIVITAT

Introducció/Justificació	Les activitats de promoció i educació per a la salut que involucren xiquets, xiquetes i adolescents han mostrat efectivitat en l'adquisició de bons hàbits, fins i tot en l'edat adulta i al seu entorn. En aquest sentit, des dels sistemes sanitaris s'han desenvolupat plans de salut escolar a través d'activitats d'educació i conscienciació adaptades a l'entorn escolar i al seu grup diana. També aquestes activitats són promogudes pels mateixos centres educatius, tenint en alguns casos molt bons resultats. L'objectiu d'aquesta iniciativa és servir de plataforma d'intercanvi entre centres educatius, per a afavorir el flux d'experiències i idees que estimule la millora i l'efectivitat de les accions en els centres implicats, així com la participació a altres centres, i aconseguir un efecte multiplicador.
Destinatari	Centres educatius de Primària i Secundària.
Grup d'edat diana	Centres educatius.
Nivell educatiu	Comunitat escolar.
Descripció de l'activitat	Els centres de salut pública de cada departament de salut facilitaran la realització durant el curs escolar d'una jornada d'intercanvi d'experiències en l'àmbit escolar, tant per a aquells centres que ja han iniciat activitats com per a aquells que desitgen iniciar-les.
Materials	
Idioma	Valencià - Castellà.
Contacte	Centres de salut pública (annex I). Direcció General de Salut Pública.
Més informació	Centres de salut pública (Annex I). Direcció General de Salut Pública.
Avaluació	Avaluació de participació i cobertura per part de la Direcció General de Salut Pública.

PROGRAMA

11. ESCOLES PROMOTORES DE SALUT

Centres educatius que reforcen el seu compromís per a constituir-se com a entorn saludable per a viure, aprendre i treballar (OMS)

Introducció/Justificació

Una escola promotora de salut és aquella que no basa la seua activitat exclusivament en la transmissió de coneixements, actituds i habilitats al seu alumnat sinó que aborda la salut amb un enfocament integral. Això és, treballa per oferir ambients afavoridors de la salut i el benestar, es constitueix com un entorn físic i social saludable, incorpora habilitats i competències individuals de salut, i es vincula amb els serveis de salut pròxims i amb la seua comunitat.

Destinatari

Centres docents.

Grup d'edat diana

Tota la comunitat educativa: alumnat, professorat, treballadors, AMPA...

Nivell educatiu

Educació Primària i Secundària.

Descripció de l'activitat

L'escola promotora de salut intervé per a millorar la salut del personal del centre, les famílies i els membres de la comunitat, a més dels estudiants, i treballa amb els líders de la comunitat per a ajudar-los a comprendre com pot l'escola contribuir a la salut i a l'educació. Per a això, és imprescindible la implicació de professionals de la salut, professorat, estudiants, famílies i líders de la comunitat en la tasca de promoure la salut.

Requisits per al seu desenvolupament

- Determinar l'estat de situació i necessitats (normatives, sentides i manifestades per la comunitat educativa) i incorporar el valor salut (concepció holística) en les estratègies educatives.
- Consens amb la comunitat educativa del model de treball de promoció de la salut en el qual sanitat assumisca un rol assessor en temes de salut.
- Facilitar un desplegament normatiu que done suport a les accions.
- Disseny, amb participació multidisciplinària, de les intervencions específiques per a cada aspecte de salut, cicle formatiu i destinatari (alumnes, pares, professors).
- Formació dels professionals que hagen de participar-hi.
- Establiment d'un sistema d'avaluació.

Materials

Manual escolar en línia de SHE: <http://www.schools-for-health.eu/es/schools/manual>

Manual per a equips directius i professors implicats en el desenvolupament d'escoles promotores de salut en el context de l'Educació Primària i Secundària.

Idioma

Castellà.

Contacte

Centres de salut pública de referència (annex II).

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Direcció General de Salut Pública. Secció d'Educació per a la Salut (promocio_salut@gva.es).

Més informació

Web de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Avaluació

<http://www.schools-for-health.eu/uploads/files/Evaluacio%CC%81n%20rapida%20de%20SHE.pdf>

ANNEX I: ADRECES D'INTERÉS

Conselleria d'Educació, Investigació Cultural i Esport

Servei d'Innovació i Qualitat

Domicili: av. Campanar, 32 - València

Telèfon: 961 970 020

Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública

Direcció General de Salut Pública

Subdirecció de Promoció de la Salut i Prevenció

Domicili: av. Catalunya, 21 - València

Telèfon: 961 925 700

Adreça electrònica: promociosalut_sp@gva.es

Direcció General d'Assistència Sanitària

Servei de Drogodependències i altres Conductes Addictives

Domicili: c/ Misser Mascó, 31-33 - 46010 València

Telèfon: 961 928 256

Adreça electrònica: prevencion_drogodependencias@gva.es

Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, Direcció General de Desenvolupament Rural i Política Agrària Comuna

Servei de Qualitat Agroalimentària

Domicili: c/ Castán Tobeñas, 77 - CA90 - Edifici B.4, 2n - 46018 València

Adreça electrònica: area_calidad@gva.es

ANNEX II: RELACIÓ DE CENTRES DE SALUT PÚBLICA

CASTELLÓ DE LA PLANA

Centre de Salut Pública de Benicarló

Departament de Salut Vinaròs

Domicili: c/ Peníscola 21 - Benicarló

Telèfon: 964 468 530

Adreça electrònica: csp_benicarlo@gva.es

Centre de Salut Pública de Castelló de la Plana

Departament de Salut Castelló

Departament de Salut de la Plana

Domicili: av. del Mar 12 - Castelló de la Plana

Telèfon: 964 399 600

Adreça electrònica: csp_castellon@gva.es

VALÈNCIA

Centre de Salut Pública d'Alzira

Departament de Salut Doctor Peset

Departament de Salut de la Ribera

Domicili: c/ la Pau, s/n - Alzira

Telèfon: 962 469 615

Adreça electrònica: csp_alzira@gva.es

Centre de Salut Pública de Gandia

Departament de Salut de Gandia

Domicili: c/ Duc Carles de Borja, 9 - Gandia

Telèfon: 962 829 450

Adreça electrònica: csp_gandia@gva.es

Centre de Salut Pública de Manises

Departament de Salut de Manises

Domicili: c/ Ceramista Alfonso Blat, 6 - Manises

Telèfon: 963 425 954

Adreça electrònica: csp_manises@gva.es

Centre de Salut Pública de Torrent

Departament de Salut Valencia-Hospital General

Domicili: c/ Xirivella 23-2 - Torrent

Telèfon: 961 974 875

Adreça electrònica: csp_torrent@gva.es

Centre de Salut Pública d'Utiel

Departament de Salut de Requena

Domicili: c/ Escoles Pies, 1 - Utiel

Telèfon: 962 169 282

Adreça electrònica: csp_utiel@gva.es

Centre de Salut Pública de Xàtiva

Departament de Salut Xàtiva-Ontinyent

Domicili: pl. de la Seu, 2 - Xàtiva

Telèfon: 962 249 270

Adreça electrònica: csp_xativa@gva.es

Centre de Salut Pública de València

Departament de Salut de Sagunt

Departament de Salut Clínic-Malva-rosa

Departament de Salut Arnau de Vilanova-Llíria

Departament de Salut València-La Fe

Domicili: Complex 9 d'Octubre, edifici planta B (-1), c/ Castán Tobeñas, 77 - València

Telèfon: 961 248 000

Adreça electrònica: csp_valencia@gva.es

ALACANT

Centre de Salut Pública d'Alcoi

Departament de Salut d'Alcoi

Domicili: Albereda, 41 - Alcoi

Telèfon: 966 528 000

Adreça electrònica: csp_alcoy@gva.es

Centre de Salut Pública d'Alacant

Departament de Salut d'Alacant / Alacant- Sant Joan d'Alacant

Departament de Salut d'Alacant / Alacant-Hospital General

Domicili: pl. Espanya, 6 - Alacant

Telèfon: 965 169 090

Adreça electrònica: csp_alicante@gva.es

Centre de Salut Pública de Benidorm
Departament de Salut de la Marina Baixa
Domicili: c/ Tomás Ortuño, 69 - Benidorm
Telèfon: 966 816 565
Adreça electrònica: csp_benidorm@gva.es

Centre de Salut Pública de Dénia
Departament de Salut de Dénia
Domicili: c/ Jaume I, 5 - Dénia
Telèfon: 966 429 600
Adreça electrònica: csp_denia@gva.es

Centre de Salut Pública d'Elx
Departament de Salut Elx / Elx-Hospital General
Departament de Salut Elx / Elx-Crevillent
Domicili: c/ Antonio Mora Fernández, 51 - Elx
Telèfon: 966 913 241
Adreça electrònica: csp_elche@gva.es

Centre de Salut Pública d'Elda
Departament de Salut d'Elda
Domicili: c/ Magallanes 16 - Elda
Telèfon: 966 957 640
Adreça electrònica: csp_elda@gva.es

Centre de Salut Pública d'Orihuela
Departament de Salut d'Orihuela
Departament de Salut de Torrevieja
Domicili: c/ Cardenal Desprades, 7 - Orihuela
Telèfon: 966 904 770
Adreça electrònica: csp_orihuela@gva.es

ANNEX III: RELACIÓ D'UPCCA (UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES)

UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES VALÈNCIA	ADREÇA	POBLACIÓ	TELÈFON
AJUNTAMENT D'ALQUÀS	C/ Major, 81	ALQUÀS	961 519 401
AJUNTAMENT D'ALBORAIA	C/ Pintor Peris Aragó, 33, baixos	ALBORAIA	961 869 303
AJUNTAMENT D'ALDAIA	C/ Coladors ,16	ALDAIA	961 988 811
AJUNTAMENT D'ALFAFAR	C/ Tauleta, 38	ALFAFAR	963 182 436
AJUNTAMENT D'ALGEMESÍ	C/ Sant Nicolau de Bari, 61	ALGEMESÍ	962 017 511
AJUNTAMENT D'ALZIRA	C/ Rambla, s/n	ALZIRA	962 455 926
AJUNTAMENT DE BURJASSOT	Plaça d'Emilio Castelar, 1	BURJASSOT	963 160 538
AJUNTAMENT DE CARCAIXENT	Plaça Major, 1, 2n pis	CARCAIXENT	962 457 608
AJUNTAMENT DE CATARROJA	Av. Jaume I, 20, baixos	CATARROJA	961 261 301
AJUNTAMENT DE CHESTE	C/ Antonio Machado, 6	CHESTE	654 368 686
AJUNTAMENT DE CHIVA	C/ Alcalde Javier Morea	CHIVA	962 521 601
AJUNTAMENT DE CULLERA	C/ Sueca, s/n	CULLERA	961 725 192
AJUNTAMENT DE GANDIA	Plaça Major, 1	GANDIA	962 959 686
AJUNTAMENT DE MANISES	Plaça del Dos de Maig, 12	MANISES	961 521 998
AJUNTAMENT DE MELIANA	C/ Rei En Jaume, 36, baixos	MELIANA	961 493 342
AJUNTAMENT DE MISLATA	C/ Major, 36	MISLATA	963 990 340
AJUNTAMENT DE MONCADA	C/ Major, 28	MONCADA	961 301 175
AJUNTAMENT DE PAIORTA	C/ Mestre Músic Vicente Prats Tarazona, s/n	PAIORTA	963 971 222
AJUNTAMENT DE PATERNA	Plaça del Poble, 1	PATERNA	963 053 039
AJUNTAMENT DE PICASSENT	C/ Pintor Segrelles, 26	PICASSENT	961 222 018
AJUNTAMENT DE QUART DE POBLET	C/ Joanot Martorell , 40	QUART DE POBLET	961 548 008
AJUNTAMENT DE REQUENA	C/ Rafael Duyos, 25	REQUENA	962 305 677
AJUNTAMENT DE SAGUNT	Av. Hispanitat, s/n	PORT DE SAGUNT	962 655 858
AJUNTAMENT DE SILLA	C/ Sant Josep, 56	SILLA	961 212 222
AJUNTAMENT DE SUECA	Placeta del Convent, 12	SUECA	635 642 293
AJUNTAMENT DE TORRENT	C/ Hospital, 6	TORRENT	961 177 003
AJUNTAMENT DE VALÈNCIA	C/ Amadeu de Savoia, 11, pati D	VALÈNCIA	963 525 478
AJUNTAMENT DE XÀTIVA	C/ Montcada, 14	XÀTIVA	962 281 803
AJUNTAMENT DE XERESA	C/ Alcòdar, 16	XERESA	962 895 378
AJUNTAMENT DE XIRIVELLA	C/ Cervantes, 22, 1r	XIRIVELLA	963 830 279
MANC. CAMP DE TÚRIA	Av. Pla de l'Arc, s/n	LLÍRIA	962 792 625
MANC. DE LA CANAL DE NAVARRÉS	C/ Església, 24	CHELLA	962 267 181
MANC. DE LA RIBERA ALTA	C/ Taronger, 116, baixos	ALZIRA	962 414 142
MANC. DE MUNICIPIS DE LA SAFOR	Carretera de Pego, 5	OLIVA	962 850 000
MANC. DEL INTERIOR, TIERRA DEL VINO	C/ Adarve, 5	UTIEL	962 305 677
MANC. DE LA SERRANÍA	C/ Las Cruces, 46, baixos	VILLAR DEL ARZOBISPO	961 645 013
MANC. DE L'HORTA NORD	C/ Collidors, 1	POBLA DE FARNALS	961 444 400
MANC. DE MUNICIPIS COSTERA-CANAL	Plaça de la Seu, 11	XÀTIVA	962 283 649
MANC. DE MUNICIPIS DE LA VALL D'ALBAIDA	Sant Francesc, 8 - 3r pta. 5	ONTINYENT	962 912 950

UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES CASTELLÓ	ADREÇA	POBLACIÓ	TELÈFON
AJUNTAMENT DE BENICARLÓ	C/ les Barques, 3	BENICARLÓ	964 473 968
AJUNTAMENT DE BORRIANA	C/ Pablo Ruiz Picasso, 10	BORRIANA	964 570 981
AJUNTAMENT DE CASTELLÓ DE LA PLANA	C/ Historiador Escolano, 28 bis, baixos esquerra	CASTELLÓ DE LA PLANA	964 355 366
AJUNTAMENT D'ONDA	C/ Balmes, 2	ONDA	964 602 858
AJUNTAMENT DE SEGORBE	Plaça Agua Limpia, 2	SEGORBE	964 132 149
AJUNTAMENT DE LA VALL D'UIXÓ	Av. Jaume I, núm. 13	LA VALL D'UIXÓ	964 696 358
AJUNTAMENT DE VILA-REAL	C/ Josep Ramón Batalla, 38 - 4t	VILA-REAL	964 547 134
AJUNTAMENT DE VINARÒS	Plaça Parroquial, 12	VINARÒS	964 407 700
MANC. ESPADÀN-MIJARES	Av. Castelló, 6	TALES	964 613 000

UNITATS DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA DE CONDUCTES ADDICTIVES ALACANT	ADREÇA	POBLACIÓ	TELÈFON
AJUNTAMENT D'ALBATERA	Passeig del Calvari, 59	ALBATERA	664 377 268
AJUNTAMENT D'ALCOI	C/ Camí, 40, portal 4, baixos	ALCOI	965 537 124
AJUNTAMENT D'ALACANT	Plaça del Carme, 9	ALACANT	965 146 071
AJUNTAMENT D'ALMORADÍ	C/ Espanya, 45-47	ALMORADÍ	965 702 382
AJUNTAMENT D'ALTEA	C/ Marina Baixa , 2	ALTEA	965 843 075
AJUNTAMENT DE BENIDORM	C/ Pintor Lozano, s/n	BENIDORM	966 800 931
AJUNTAMENT DE BENISSA	C/ Jorge Ivars Hinojo	BENISSA	965 733 525
AJUNTAMENT DE CREVILLENT	C/ Ribera, s/n	CREVILLENT	965 401 526
AJUNTAMENT DE DÉNIA	Plaça de l'Arxiduc Carles, 3	DÉNIA	966 467 027
AJUNTAMENT D'ELX	C/ Ànimes, 1-2a	ELX-Centre Altavix	966 658 025
AJUNTAMENT DE GUARDAMAR DEL SEGURA	Plaça de la Constitució, 5, 1a planta	GUARDAMAR DEL SEGURA	965 729 014
AJUNTAMENT D'IBI	C/ Dr. Ferran, 5	IBI	965 554 611
AJUNTAMENT DE LA VILA JOIOSA	C/ 8 de Maig, s/n	LA VILA JOIOSA	965 894 212
AJUNTAMENT DE NOVELDA	C/ Mestre Mandos, s/n	NOVELDA	965 602 208
AJUNTAMENT D'ORIHUELA	C/ Soleres, 6	ORIHUELA	966 738 044
AJUNTAMENT DE PILAR DE LA HORADADA	Plaça de Campoamor, 2	PILAR DE LA HORADADA	965 352 225
AJUNTAMENT DE SANT VICENT DEL RASPEIG	Plaça de la Comunitat valenciana núm. 1, 2a planta	SANT VICENT DEL RASPEIG	965 675 065
AJUNTAMENT DE SANT JOAN D'ALACANT	Plaça de l'Església núm. 5	SANT JOAN D'ALACANT	966 013 160
AJUNTAMENT DE SANTA POLA	C/ Castaños, 10-11	SANTA POLA	966 694 200
AJUNTAMENT DE TEULADA	C/ Calp, s/n	TEULADA	965 740 158
AJUNTAMENT DE TORREVIEJA	Plaça de Gaspar Perelló, s/n	TORREVIEJA (LA MATA)	965 710 250
AJUNTAMENT DE VILLENA	C/ Escalona, núm. 11, baixos A	VILLENA	965 800 393
AJUNTAMENT DE XÀBIA	C/ Rafael Echagüe, 3 - 2a	XÀBIAA	965 794 142
MANC. DE LA MARINA ALTA	C/ Bon Aire, 12	ORBA	965 583 001
MANC. DE PEGO, L'ATZÚBIA I LES VALLS	C/Ramón y Cajal, núm. 14	PEGO	965 570 601
MANC. DEL BAJO SEGURA	Plaça de Francisco Martínez Morales Paco "El Bueno"	RAFAL	660 163 019
MANC. INTERMUNICIPAL DE LA VALL DEL VINALOPÓ	C/ Nueva, núm. 23	ELDA	965 381 786
MANC DE LA VEGA	Plaça de l'Ajuntament, núm. 4	REDOVÁN	966 755 639